

zgaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru z
posiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta " 2.60
za četr leta " 1.30

Naročnina se pošilja
upravnemu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
alice hšt. 5. List se
pošilja do odgovoda.

Deležniki katol. tiskovnega društva do-
majo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štev. 26.

V Mariboru, dne 29. junija 1899.

Tečaj XXXIII.

Zakaj in kako se nam je zadružiti?

Raznokateri čitatelj se mi že morebiti jezi, da je ta razpravica predolgočasna, ker navajam dosedaj malone samo navēdke (date) in številke. Res je, da so številke puste; toda prvič je splošnega tannanja in splošnih tōžeb, kako hiramo in slabimo, itak dovolj in še predovolj, a podrobni dokazov ne dobodeš lehko pred oči in drugič govorē taki navedki mnogo jasneje in glasnejše nego še toliko splošnega vzdihovanja. Če mi na pr. pripoveduješ na dolgo in siroko, kako ti hudo gre, ni mi še prav očitno, kako ti prav za prav res gre: mej «hudo» in «hudo» je precej razločka. Če mi pa rečeš na pr., da si moral živeti cel mesec ob treh goldinarjih, uvidim takoj natanko, kako si siromašil. Poštivilkárimo torej še nekoliko.

Slišali smo, kako razpada kmetištvo po vsei Evropi. Neovržno dokazuje to zlasti velika, pa še zmirom rastóča zadolženost. Da ne bode stvar preobsežna, oglejmo si v tem oziru samo sosedno Nemčijo in pa našo državo. Pomni, da budem omenjal samo tiste dolbove, ki so v zemljiško knjigo vpisani; koliko je neuknjiženih dolgov, tega ni mogoče doznati; a brez dvoma jih je zelo mnogo in velikih.

V Prusiji je bilo poljedelstvo, ki prinaša zemljiščnega čistega dohodka na leto 409 milijonov mark, l. 1895. zadolženo za okroglih 11.000 milijonov mark. (Jedna marka je vredna nekoliko več nego naša krona.) Malo kmetištvo, ki ima katastralnega čistega dohodka 260 milijonov mark, je imelo istega

leta dolgov 6.000 milijonov mark. In ti dolgov se zmirom večajo. Na nevelikem Badenskem so se od l. 1884. do l. 1894. z novega zadolžili za 140—150 milijonov mark, t. j. kakih 100 milijonov gld. In tako tudi po drugih nemških deželah. To so uradne številke! Boljši del prihodkov tedaj ne spada več kmetu, ampak upniku. In ne samo ubožnejši kmetje so tako pogrezneni, ampak tudi večji «imovitejši». Tisti, ki imajo letnih prihodkov 3000 mark (do 1800 gld.), so zadolženi na Pruskem poprek za 35 in pol odstotka vrednosti svojega zemljišča, v zahodnih pokrajinal celo črez polovico vrednosti svoje zemlje. Dovolj strašno.

Na ubožnem Ogerskem tlači nepremično imetje kakih tisoč milijonov gld. dolgov. Poslanec Hóranski je trdil, morda vendar nekoliko preostro, v državnej zbornici ogerskej letos meseca sušca, da vse zemljiško posestvo ogersko mora plačevati na leto za obresti in davke in druge dolžnosti celih 115 milijonov goldinarjev; a vsi prihodki da znašajo samo k večjemu svojih 140 mil. gl.; ostalo bi torej za vse te milijone ljudij, za vse njih potrebščine bornih 25 milijonov gld.

V Avstriji tostvan Litve so se namnožili do konca l. 1891. uknjiženi dolgov na črez 2.791 milijonov gld. na nepremičnini, tedaj v ogromnej večini na poljedelstvu. To bi zahtevalo letnih obrestij, kakih 140,000,000! Kje jih bo kmet vzel? Že pred nekaj leti je pisal vrli Ebenhoch, da je zemljišče v našej državi poprek zadolženo za več kakor 65 odstotkov svoje vrednosti. In ta zadolženost vedno še raste; od l. 1889. do l. 1892. se je

napravilo novega zadolženja za okroglo 372 milijonov gld. Na Českem se je zvečala zadolženost, kakor trdi poslanec Eim, od l. 1879. do leta 1889. za 400 milijonov; znašala je že pred nekaj leti bliz tisoč milijonov gld. Na Moravskem so se dolgori od l. 1867. do l. 1892. zvišali za 110 milijonov in so l. 1892. že presegli svoto 309 milijonov gld. V malej Šleziji pa so se zmnōžili v istem času za bliz 42 milijonov, za več nego 86 odstotkov; znašajo sedaj kakih 100 milijonov gld. — v malej Šleziji! Še mnogo žalostneje napreduje ta nazadek kmetiškega stanu v Galiciji.

Kako je pa na Slovenskem? Ker so razmere pač prilično jednake po vseh krajih, koder biva naš narod, vzemimo za primer Kranjsko. Na Kranjskem je bilo l. 1868. uknjiženih dolgov 46 milijonov gld.; a l. 1892. že 60 milijonov gld. L. 1890. na pr. se je, kakor poroča poslanec Povšé, na novo uknjižilo na kmetiška posestva na Kranjskem:

327.000	gld.	po 4½%
811.000	"	5%
52.000	"	5½%
1,040.791	"	6%
10.941	"	6½%
87.069	"	7%
57.730	"	8%
30.280	"	celo po 9—10%

Oglejmo bremena, katera mora nositi kmetištvo na Kranjskem! Vsi uknjiženi dolgov, kakor rečeno, so znašali že l. 1892. celih 60 milijonov gld. Koliko je neuknjiženih, za katere treba plačevati še mnogo hujše obresti, kdo vé? A vzemimo samo uknjižene

Nobeno selo v sv. deželi ni meni bolj dopadalo, kakor rojstni kraj sv. Janeza K.; prijazna vas leži tako lepo v dolinici, obdana od zelenih oljkinih nasadov in vinogradov. Seveda pa je pri ti priliki na mene upljivalo in me navduševalo tudi to, ker je župnijska cerkev mojega rojstnega kraja M. Špitalič posvečena skrivnosti: katerega si Marija Devica pri obiskovanju Elizabete nosila. Pripeljali smo se najprej do Marijinega studenca, iz katerega izvira v obilni meri dobra in hladna pitna voda, kakršne ni v celiem okraju dobiti; premožnejši ljudje si jo dajo od tod v Jeruzalem donašati. Takrat so ravno turške ženske pri studencu prale in zato se nekaterim romarjem ni zljubilo piti njegove vode. Nad ovinkom postavili so si mohamedani mošejo najbrž z nimenom, da bi kristjane odvračali od lepega Marijinega studenca.

Stariš sv. Janeza imeli so v tem kraju dve hiši in mi bi bili morali že poprej stopiti s svojih vozov, da bi obiskali rojstno hišo Krstnikovo; ker pa tega nismo storili, zato smo šli od studenca kar naprej v breg do vrha, na katerem je bilo videti nekaj lepih in sicer večinoma ruskih poslopij; le vrli duhovni sinovi sv. Frančiška ohranili so si na sredi drugoverskih stavb cerkvico in samostan, na tistem kraju namreč, kjer je nekdaj stala druga ali poletna hiša Caharijeva.

Tukaj je torej Marija obiskala svojo tetu Elizabeto, kakor nam poroča sv. evangelist Luke: «Marija pa se je tiste dni vzdignila in je jaderno šla v gore v mesto na Judovem. In je vstopila v hišo Caharijevo in je pozdravila Elizabeto. In Elizabeta je bila napolnjena s svetim Duhom in je zavpila z velikim glasom: Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa . . . In Marija je rekla: Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju itd.; Marija pa je pri nji ostala okoli tri mesece in se je vrnila na svoj dom» (Luk. 1, 39-55). Pa tudi onega drugega čudeža in drugega slavospeva spominjali smo se tukaj; ko je namreč Caharija, Janezov oče zopet spregovoril (ker bil je mutast do Janezovega obrezovanja), bil je napolnjen s svetim Duhom in je prerokoval rekoč: «Hvaljen Gospod, Izraelov Bog, ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu itd.» Ta dva speva se navadno imenujeta po latinskih začetnih besedah: Magnificat in Benediktus; duhovniki ju vsaki dan molijo v svojih večernicah in hvalnicah; tudi mi smo ju skupno zapeli tukaj v kapeli Marijiniga obiskovanja, kjer so ju pričujoči sorodniki prvokrat strme poslušali iz ust svetih oseb. Zadej za kapelo kaže se votlina, kamor je bila Elizabeta svojega otroka skrila in ga tako otela.

Listek.

Jeruzalemko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

20. Rojstni kraj sv. Janeza Krst.; Sionske sestre v Ajn Karimu in v Jeruzalemu.

V Jeruzalemski okolici je še več znamenitih in svetih krajev, ki so vredni, da jih romar obišče; a skupno smo romali iz Jeruzalema le še v Ajn Karim, v rojstni kraj sv. Janeza Krstnika. Vozili smo se precej časa po isti Jafski cesti proti jugu, kakor dan poprej v Betlehem in uživali isti krasni razgled na morje in nazaj na Oljsko goro; potem šele krene cesta bolj proti zapadu in vodi po velikih ovinkih navzdol k sv. Janezu v gorovju, kakor zdaj kristjani imenujejo nekdajni starci Hebron. Tudi to jutro nas je zeblo, a ko smo se vračali, nas je že zelo nadlegovala vročina, in ravno to je za nas Evropejce nevarno, da si lehko zdravje pokvarimo, ker menimo, da je na jutrovem vedno enakomerno toplo ali vroče. Spominjam se, da je brat našega cesarja, nadvojvoda Karl Ludovik vsled tega umrl (1896), ker se je bil hudo prehladil v Palestini.

Posamezni listi dobē
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
ajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natpisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

dolgove in recimo, da je mej temi polovica takih, od katerih ni treba plačevati obrestij — kakor so dote žen, poboljški za roditelje, dote za brate in sestre, ki ostanejo pri hiši itd., in vzemimo, da se plačuje od ostalih 30.000.000 gld. obrestij samo po 5 odstotkov, znašajo obresti na leto poldruži milijon'. Tako je bilo že pred leti na Kranjskem, prav podobno, morda še nekoliko slabše, pri nas na Štajarskem, zlasti ker bolj in bolj peša vinska trta, mnogim krajem najboljši prihodek.

Te številke govoré prestrašljivo. Taka nesorazmerna zadolženost — domisli se samo : v našej državi že pred leti 13 dvajsetink vse zemlje zadolžene! — in ta prezadolženost raste še zmirom z dne do dne: če jeden kaj plača, jemlje jih pet ali še več drugih na posodo, ko ne morejo drugače! Kam nas to privede? Z nujnoj, neustavnoj siloj v nepredaljnem času v neovržno gotov propad poljedelskega stanu — če se ta tok o pravem času ne zavrë. To je tako brezvomno, kakor je brezvomno, da voz, ki začne drčati zvrh brega navzdol, pridrči v dol, če ga kaj ne zaustavi. In to spoznanje, da kmetištvo gine in da, če stvari tak ostanejo, v kratkem premine, kakor je na Angleškem že, to spoznanje je prva točka, katero želim globoko vtisnoti kmetom; zakaj poljedelci se drže kolikor mogoče starega in se vse premalo menijo za sedanje družabno gibanje in ne bodo se mu pridružili z vsoj potrebnoj vnenjo, dokler ne uvidijo, da je to neizbežno potrebno, če se hočejo ohraniti na svojih zemljah — da jim je jedina rešitev krščansko-družabna preosnova.

Ali je v takih razmerah, posebno kadar še udarijo razne večje uime, mogoče kaj drugega nego da kmet za kmetom propade? In propadajo oratarji za res hitro. Nekaj primerov! Na Nemškem je bilo l. 1882. izmej vseh prebivalcev še 42 in pol odstotka kmetovalcev; l. 1896. pa samo še dobrih 35 odstotkov; v teh kratkih letih se je torej zemljedelsko ljudstvo grozno zmanjšalo, če prav se je prebivalstvo sploh mogočno zmnožilo; niža se leto za letom zelo, kar bi lehko dokazal z mnogimi številkami. Na Ogerskem se je skrčilo v desetih letih za 748.457 glav. V Avstriji je bilo l. 1869. še 67 in dve desetinki odstotka kmetovalskih ljudij, l. 1880. še 63 in 6 desetinki odstoka, l. 1890. že samo 62 in 4 desetinke odstotka.

Strahotno dokazujojo kmetiško hiranje tudi prisilne dražbe. Na Ogerskem je prišlo n. pr. samo l. 1896. celih 15.000 posestev na boben, v Avstriji jih pride na boben vsako leto deset do dvanaest tisoč. In pri

Od tega sv. kraja šli smo kake četrt ure nazaj proti severu v vas Ajn Karim, obiskat pravi dom Krstnikovih staršev. Lepa frančiškanska cerkev vzdiguje se tu, s kupolo in s tremi ladijami; veliki oltar posvečen je Materi Božji in razun njene podobe nahajajo se še tam krasni kipi njenih staršev in pa staršev Janezovih; na stranskem oltarju, na katerem je shranjeno presv. Rešnje Telo, pa stojita dve nenavadno lepi mramornati štavti (kipa) sv. Frančiška in sv. Klare v naravnvi velikosti. Od tod smo prišli po stopnicah navzdol v podzemeljsko votlino in kapelo, kjer je zibel tekla »največemu izmed vseh od žen rojenih« sv. Janezu K.; pod mramornatim oltarjem se namreč nahaja latinski napis: Tukaj se je narodil predhodnik Gospodov. Življenje sv. Krstnika predstavlja v mramoru vrezane podobe, kakršnim pravimo relief in več gorečih lamp vedno razsvitljuje to svetišče in njegove znamenitosti. Obiskali smo še oltar sv. Elizabete in povsod malo pomolili; potem so nas pa oo. frančiškani spremili v svoj samostan in nas prijazno pogostili s kruhom in vinom.

Zdaj sem sicer že povedal poglavito, kar smo videli v rojstnem kraju Janeza K.; vendar bi ne bilo lepo ali bilo bi skoraj krivično, ako bi ne omenil Sionskih sester, katere nune imajo v Ajn Karimu mal sa-

tem zgubivajo upniki poprek malo da ne polovico svoje upnije. V malej kranjski deželi, navaja g. Povše, je bilo l. 1868. prodanih 276 kmetij; uknjiženih dolgov so imele 675.936 gld., a izkupila se je le dobra polovica: 383.901 gld. so upniki zgubili. L. 1892. je bilo tako prodanih že 537 kmetij — upniki so zgubili posojenih jih 241.923 gld. V dobi od l. 1868. do l. 1892. je bilo dražbanih 10.190 kmetij (samoa na Kranjskem!) — upniki so zgubili pri njih celih 6 milijonov gld.! Zato se pa že nekatere hranilnice branijo posojati na zemljišča, če néso še močno trdna. To pa kmeta še bolj stiska in tlači, kér mora v sili iskati posojila pri trdsrčnih oderuhih na velike, včasi na kar grozne obresti.

Preglej, dragi kmet ali blagi kmetov prijatelj, še jedenkrat te vrstice! Kažejo ti jasno neizběžen propad, v kateri se zgrudiš prej alj slej tudi ti, če se ne zavéš pravočasno in ne začneš truditi se za potrebne prenaredbe. Za začetek kar danes skleni: čim prej tem bolje moramo zasnovati tudi v našej župi (fari), tudi v našej občini na jarej Rajfajzovko, potem pa v kratkem tudi kmetiško zadrugo — na podlagi, kakršno sem ti že nasvetoval. Človek obrača, Bog obrne; a Bog ne obrne, če človek ne obrača. Torej na delo!

J. M. Kržišnik.

Zdravje cesarjevo.

Cesar sicer že ne čuti nobenih bolečni več, toda na zrak še ne sme mnogo, da se nanovo ne prehladi. Vsled tega je namesto cesarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand novoimenovanemu kardinalu dr. Missii položil v dvorni kapeli baret na glavo.

Učni načrt za višje gimnazije.

Deželnim šolskim uradom je došel razpis ministra za uk in bogačastje, s katerim se načrt za pouk v matematiki in fiziki na višjih gimnazijih znatno olajšuje in oprošča. Istdobno skušajo, da bi za prirodoslovje uveli več ur na teden.

Zadružno gibanje na Koroškem.

Skladišče v Sinčivasi se že pridno zida. Stavba bo 18 metrov dolga, 13 metrov široka in 12 metrov visoka, ter tako močno podstavljen, da bodo zgornji prostori lahko nosili do 25 vagonov (2500 meterskih centov) žita. Prvo nadstropje bo zvezzano z železniško postajo po 40 metrov dolgem mostu.

Nemci v Ameriki.

Kakor se poroča iz De Droita, je dne 22. t. m. imelo tamkaj nad 3000 Nemcov

mostan in sirotišnico. Njihov ustanovitelj o. Alfonz Ratisbon jim je res tukaj pripravil lepo naselbino, ker s pomočjo evropskih vrtnarjev vstvaril je na precej pustem kraju nekak zemeljski raj in ne spominjam se, da bi bil v sv. deželi videl lepših gredic in mičnejših nasadov, kakor na tem prijaznem holmcu; le visoke brajde in cveteči in duheteči vrtovi obdajajo cerkvico in samostan Sionskih sester. Deklice sirote pele so romarjem v pozdrav nemške in arabske pesni, nune so nam pa uljudno postregle s črno kavo in limonado; kako vendar dobro dene tujcu, ko vidi, da smo vsi katoličani, bodisi v Evropi ali v Aziji ali kje drugod, ene misli in enega duha, ker smo vsi združeni po isti sv. veri. Toda tudi tukaj vzbudili so se nam hitro za veselimi otožni čuti, ko smo spoznali, da se pobožni Ratisbon ne veseli več svojega dela; umrl je 6. maja 1884 in preprost križ s trnjevo krono in z napisom: «V Sionum sem utrjen» zaznamlja na lepem pokopališču njegov grob, nad katerim žalostno svoje veje pobeša bujno cveteče drevo tamariska. Sicer pa imajo Sionske sestre pri sv. Janezu le svojo podružnico, ker njih glavni in materinski samostan je v Jeruzalemu pri Ecce homo oboku. V soboto zjutraj smo imeli v njihovi cerkvi zadnjo slovesno službo Božjo in zato hočem več o njih povedati.

shod, kateri je vsprejel resolucijo, ki napada vsako zavezništvo meji Anglijo in Ameriko ter protestuje proti temu, da bi se Amerikancem nadevalo ime Anglosakov. Saj pravimo: Nemci «se čutijo» povsodi, Slovani pa niti doma ne!

Mirovna konferenca.

Udeležnikom mirovne konference se je posrečilo končno priti do sporazumljenja glede na ustanovitev mednarodnega razsodišča in sicer bi imelo tako razsodišče svoj sedež v Haagu, člani bi bili tamkajšnji določeni diplomatički zastopniki, predsednik pa bi bil nizozemski minister za zunanje posle.

Kmetje na Ruskem.

Kmetje na Ruskem imajo v sedanjem carju dobrega vladarja. Za finske kmety, katerih je 34% brez zemljišča, določil je ruski car, da se v finskem proračunu določi svota, s katero bi se jim zopet nakupila zemljišča.

Dopisi.

Iz Celja. (Sonnenwendfeier.) Vse mesto je bilo ta večer na nogah. Vse je hotelo videti to krasno veličastno nemško slavnost. Vleklo je tudi mene na sveži zrak. Prišedšemu iz mesta na leseno brv, ki vodi preko Savinje v šetalische, prihajala mi je bojazen, kaj ako bi se brv podrla, kajti slaba brv škripala in zibala se je pod ljudsko množico, kakor menda niti Berezinski most ne pod francosko vojsko. Srečno sem dosegel čez njo v mestni vrt. Prvo kar me je tukaj spominjalo na nemško slavnost, je bila vrešćeča in razsajajoča druhalj šolarjev iz tukajšnje znamenite nemške ljudske šole. Z lampijoni v roci in s «Heil und Sieg» v ustih klatili so se po noči okoli. — Obljubilo se je tem otrokom zato «sodelovanje pri slavnosti» od nekaterih gospodov vsakemu po 10 kr. in pijače, kolikor je poželjilo. Nesrečna mladež! Brez kakih daljnih ovir prišel sem na kapucinski most, kjer je bila istotako precejšnja množica ljudij. Čudno, kamor sem ta večer prišel, slišal sem slovensko govorico. E, seveda! Danes so zbrani Nemci v «Waldhausu», kjer jih bode mladi dr. Ambrožič navduševal za velikonemške budalosti; gotovo ne bode tudi pozabil omenjati, da vsi kresovi, ki danes po Slovenskem gorju, so tako popolnoma nemškega izvira — kakor on sam. Tako se govorí! Previdni Nemci pa so ta večer postavili še straže in sicer edno k

Poglavitna naloga Sionskih sester je, da molijo za spreobrnjenje nevernih judov in sicer na ravno tistem kraju, na katerem je po farizejih zapeljano judovsko ljudstvo zavrglo svojega Zveličarja, namreč v sodniški hiši Poncija Pilata. S tem namenom ustanovil jih je v Parizu l. 1856 o. Alfonz Ratisbon, ki je bil sam rojen jud in se je še le pozneje na čudovit način spreobrnil na preprošnjo preblažene device Marije. Kupil jih je v Jeruzalemu zemljišče, jim postavil primern samostan in lepo cerkev; polovica tistega obokanega zida, na katerem je stal Kristus, ko ga je Pilat predstavil našumentu ljudstvu z besedami: «Ecce homo, Glej kak človek,» sega pri glavnem oltarju v cerkev Sionskih sester in stoji na njem lepa mramornata Ecce homo-podoba, katero so rajni papež Pij IX. blagoslovili. Razun tega zapazi vsakdo nad velikim oltarjem velikansk napis z zlatimi latinskimi črkami: Pater, dimite illis; non enim sciunt quid faciunt t. j. Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Pri vsaki sv. maši po povzdigovanju ponavljajo in pojeto pobožne sestre to Jezusovo molitev za uboge jude in sicer ne brez vspeha, ker se je že več judinj spreobrnilo. Stranski oltar je posvečen «bridkemu obličju Gospodovemu», in bližu cerkvenega vhoda pa je podoba «žalostne matere Božje s Kristusovim trupom

hramu Balantovega Lojzeta na Miklavžkem hribu, drugo pa k razvalinam gradu celjskih grofov. Kako ti zidovi odsevajo in čarobno mečejo žar ognja v nočno tmino! Zares, mogočno trdnjava so si sezidali ti celjski grofi — z močmi slovenskega kmeta; danes pa vidimo le še razvaline, ki vključ vedenem popravljanju celjskega «Verschönerungsvereina» razpadajo. To vam je pomenljiva prispoloba osode, ktera čaka celjsko lažinemštvo. Da ta ni več daleč, priča nam obupnost, v kteri njim nobeno sredstvo ni preslabo; da se le pokažejo svetu v nemški luči. — Zamišljen podal sem se proti domu, kjer sem se odpravil takoj v «Meževu deželo», kajti postalo je že precej pozno. Predno pa sem zaspal, predramil me je še hripav tanek glas pijanih nemških «šolarjev»: Heil und Sieg! — Danes dežuje ves dan kakor bi iz škafa lil. No, in jaz ne trdim, da ne vsled sinočne «Sonnenwendfeier».

Iz Jarenine. (Volilni shod in občinske volitve.) Znano je, kako si naši prusaki ob meji na vse moči prizadevajo, da bi že skoraj vse občine med Mariborom in Spielfeldom spravili v svojo oblast. Res, skoraj vse občine so že v njihovih rokah; med onimi, ki so do sedaj bile odločno narodne, je tudi občina jareninska, ki je najmočnejši steber Slovencev v župniji jareninski. Pri letosnjih občinskih volitvah so hoteli tudi v Jarenini prodreti, pa so se pošteno opekli. V ta namen so že pol leta trosili po občini neresnične vesti o slabem gospodarjenju dosedanjega župana g. Ign. Zupaniča, da je ta pred 6leti prejel od svojega prednika neki 1500 gld. občinskega denarja, v 6 letih pa je ta denar ves zapravil in še napravil 1100 gld. dolga.

Kaj takega naša mirna, vseskozi poštena konzervativna narodna stranka ni mogla in ni smela dalje prenašati. Zato pa je naše «kat. slov. polit. in gosp. društvo» sklical volilni shod v nedeljo dne 11. junija, na katerem je posebno g. župan Zupanič sijajno osramotil naše nasprotnike s poročilom o svojem šestletnem gospodarstvu. Omenil je, da je dne 29. jan. 1893 prevzel vodstvo občine in je takrat prejel od svojega prednika g. Baumgartnerja 329 gld. 25 kr. občinskega dolga, o tistih 1500 gld. seveda ni bilo potemtakem ne duha ne sluha. Gospodaril je skozi 6 let po svojem najboljšem znanju in je vestno vsako leto položil račun, ki je bil vsikdar potrjen. Ko je navedel račun o vseh 6letih, smo spoznali, da ima občina še 229 gld. 47½ kr. dolga. «Torej lahko z mirno vestjo rečem, nadaljuje župan, da se

je občina v teku mojega obč. gospodarstva zadolžila le za 229 gld. 47½ kr., ne pa za 1100 gld. kakor me krivijo in obrekajo moji nasprotniki; to pa je povzročilo vsakoletno odpisovanje davka vsled ujm, zavoljo česar pa se niso nobeno leto sprejele vse nakazane obč. doklade. Obč. dolg, ki sem ga prevzel po svojem predniku, je znašal 329 gld. 25 kr., torej znam še s ponosom reči, da bom, čeravno sem vsako leto manj doklad prejel, kakor bi jih moral prejeti, kot predstojnik občini zapustil manj dolga, kakor sem ga bil prevzel l. 1893.«

Svoje pregledno sestavljeno poročilo pa je sklenil s sledečimi prekrasnimi besedami: «Svoje poročilo končam z mirno vestjo, da sem storil, kolikor mi je bilo mogoče v prid naše občine in vsakega posameznika. Vsak človek pravijo, da ima svoje slabosti; in tako imam tudi jaz eno veliko pregreho na sebi in ta je: da sem Slovenec. To je mojim nasprotnikom trn v peti: da mi pri jareninski občini slovenski uradujemo, da se pred svetom ne sramujemo, da smo sinovi slovenskih mater, da nismo petolizci onih gospodov, ki menijo, da bi morali biti Slovenci njih sužnji. Glejte, to je moja pregreha, zato se nad meno spodtikajo. Pa naj se jaz ostanem, kar sem vsikdar bil, veren katoličan in zvest sin Slovenije. Hvala Bogu, da ne stojim sam. Na moji strani so vsi zavedni Slovenci; za mojo stranko bodo glasovali, smem se zanašati, naša častita duhovščina, naše učiteljstvo, sploh vsi, ki niso izdajalci našega naroda! Zato se ne bojim novih volitev, pravica bo zmagala. Jaz le rečem: Bog živi in okrepčaj našo slovensko Jarenino in vse njene vrle slovenske volilce!»

Z velikim navdušenjem so pritrili tem besedam vsi navzoči narodni volilci, in s tem potrdili in pohvalili županovo poročilo. Nasprotniki pa, njim na čelu volilski priganjač (agitator) Al. Gornik, so bili vsi poparjeni. Na opetovano vprašanje voditelja shoda se noben ni oglasil, da bi kaj pripomnil k temu izvrstnemu poročilu. Kako bi tudi, saj so številke jasno in glasno govorile, kako gole laži so nasprotniki razširjali po občini. Predlagano zaupnico g. županu so vsi naši soglasno odobrili, celo nekateri nasprotniki so zanjo glasovali. Nasprotniki so tudi pravili, da se bo morala staviti nova šola za 32.000 gld., ako bi g. Zupanič še zopet postal župan. Te laži pa je sijajno ovrgel vrla naš g. nadučitelj, in povedal, na kak način se bo razširila naša šola z najmanjšimi stroški in da o stavljenju nove šole niti ni govora. Ko so se še druge malenkosti po-

opotekal. Nagovoril nas je pa približno takole: «Visokospoštovani romarji! Ko se drznem, Vas danes pozdraviti v Vašem materinem jeziku, katerega sem žal skoraj celo nezmožen, obračam se ne toliko do Vašega duha, kakor na Vaše srce. Prosim tedaj, da me milostljivo sodite, oziraje se na mojo dobro voljo in mojo versko ljubezen. Slava katoliški Avstriji! Slava trdni veri in iskreni pobožnosti njenih otrok! Vi ste se podali na dolgo potovanje in ste prestali mnogo težav, da pridete Odrešenika molit na tistih sv. krajin, kjer se je rodil, kjer je trpel, umrl in od smrti vstal. Slava in hvala našim bratom po veri! Vaš izgled je živa pridiga za mnoge duše, ki malomarno kakor tje v en dan živijo sredi najčastitljivih spominov in spomenikov naše sv. vere. O. Ratisbon, ustanovitelj Sionskih naselbin v sv. deželi, bil je v Vaših velikodušnih deželah povsod prijazno in dobrohotno sprejet, kedarkoli jih je obiskal; upamo, da se zdaj ljubko smehlja, ko iz nebes gleda na Vašo gorečnost in jo odobrava; in mi, njegovi nasledniki in otroci, upiram se kakor on, na Vaše ljubezni polno zanimanje in prizadevanje za iste naselbine, ki zdaj že cvet. Ali ni Jeruzalem kakor Rim za vsakega katoličana druga in predraga domovina? Srčna hvala, mnogo spoštovani romarji, da ste obiskali to Ecce homo-svetišče; ustanovilo

jasnile, je predsednik zaključil shod, nasprotniki so jo popihali, naši vrli možje, pa so vstali in navdušeno »živijo« zapeli, potem pa so se razšli z gotovim upanjem, da bo dan 15. jun. dan zmage za jareninske poštene Slovence.

In tako se je tudi zgodilo. Dne 15. jun. je zmaga naša stranka v III. razredu z 18 glasi večine in v I. razredu s 5 glasi večine; v II. razredu so prodri nasprotniki pa le na ta način, da so enega naših volilcev s silo in s pretenjem potegnili na svojo stran, ki je potem odločil njihovo zmago v II. razredu. V III. razredu so dobili naši kandidati po 38 glasov, nasprotni po 20, v II. razredu naši po 6, nasprotni po 7, in v I. razredu naši po 6, nasprotni po 1 glas. V celiem se je oddalo 78 veljavnih glasov, od teh odpade na našo katoliško-narodno stranko 50 glasov. Hvala Bogu, močni smo še dovolj in se ne bojimo naših «fortšritlerjev», kakor se sami imenujejo v «Marburgerci».

Izvoljeni so bili v III. razr. kot odborniki: Flor. Lorbek, Fr. Štancer, Jak. Rošker in Ign. Zupanič, namestnika pa Ant. Kocbek in Ant. Drogz; v II. razr. odborniki: Fr. Baumgartner, Al. Gornik, Fr. Purgaj in Avg. Eisenhut, namestnika Ign. Polanec in Fr. Pregl; v I. razredu: Fr. Viher, Anton Šparl, Anton Lorber in Jož. Polančič, odborniki, namestnika pa Janez Šabeder in Leop. Polančič. Možje III. in I. razreda so vsi navdušeni narodnjadi in vrli kristijani, ki bodo gotovo trdno stali v boju za našo katoliško in slovensko stvar.

Naši nasprotniki njim na čelu vrli cerkveni ključar g. Baumgartner in ob njegovih strani volilski priganjač Al. Gornik, so prav glasno prirazbijali na volišče, misleč, da so že oni gospodarji. Pa tekom volitve so vedno bolj tihi postajali, nazadnje pa so odšli s prav dolgimi nosovi žalostnega srca, da so tako slavno pogoreli. K namenjemu pogrebu župana Zupaniča in naše stranke so došli tudi sosedni župani Gornik, Kramberger in Reininger s pooblastili, pa so neki tudi prav tihi in klaverni pobrali šila in kopitar odšli.

Hvala Bogu, Jarenina, je še naša tudi po teh volitvah. Vsa čast in slava zato našim vrlim volilcem, ki so prišli v tolikem številu potegnit se za resnico in pravico in osramotiti nasprotnike, ki so le s krivico, s pretenjem, z lažmi mislili postati naši gospodarji. Vsa čast še posebno Antonu Šparlu in trgovcu M. Cvilaku, ki sta kakor skala trdno stala za našo stranko, čeravno so ju

v naročju, postavljena na črnkast velik kamen, ki je bojda bil sodni stol Pilatov; pred nekaterimi leti so ga izkopali izmed drugih razvalin, kakor tudi tisti iz raznobaranjih kamenčkov sestavljeni (mozaik) tlak, ki ga omenja evangelist Janez 19, 13: »Pilat tedaj je Jezusa vun pripeljal, in je sedel na sodnji stol na mestu, ktero se imenuje Litostratos, po hebrejsko pa Gabata. «V srcu smo bili ganjeni, ko smo hodili po tem znamenitem in 1900 let starem tlaku in še gledali tiste črte ali riže, katere so mu vrezali rimski vojaki, ki so tukaj za kratek čas mlin vlačili;» saj meni se je tako zdelo, da je morala njihova igra tej naši zelo podobna biti. Pri naši sv. maši so latinsko (Missa Gounod) pele sestre in njih gojenke in sicer zelo lepo, pa le zopet preglasno.

Po sv. maši smo še poljubili in počastili sv. ostanke Kristusove trnjeve krone in potem so gostoljubne sestre vsem romarjem postregle s toplim zajuterkom. Sionske sestre so skoraj same Francozinje; samo tri so znale nemški govoriti in ena izmed njih je prebivala štiri leta na Dunaju. Tudi njihov duhovni voditelj (P. Givelet) je Francoz in zato smo se zelo čudili, da nas je pozdravil v nemškem jeziku; Francozi se namreč silno težko in neradi privadijo nemškemu jeziku in zato se je tudi temu gospodu jezik zelo

se je v spravo in zadoščenje na istem kraju, kjer je nehvaležno ljudstvo zatajilo Jezusa Kristusa. Ponovimo torej iz vsega srca in z enim glasom ono vsem katoličanom Vaših dežel priljubljeno geslo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! In dovolite, da še jaz dostavim: Blagoslovjeni naj bodo zvesti sinovi katoliške Avstrije.»

Razume se, da smo ta iskren pozdrav z navdušenjem sprejeli in se tudi spodobno zahvalili za toliko ljubeznivost. Prepričan sem, da bodo Sionske sestre ohranili vsi romarji v najboljšem spominu in sicer tudi zato, ker je Ecce homo-črkev celo blizu avstrijskega gostišča in smo jo torej večkrat obiskali; seveda je tudi vsaki dan več naših duhovnikov romarjev tam maševalo, ki so tudi molili za spreobrnjenje zavrženih judov in vseh nevernikov.

Pri ugodni priliki smo si še ogledali samostansko šolo in zavod, v katerem se podučujejo in vzgajajo ne samo krščanske nego tudi judovske in arabske deklice; radi nekake sličnosti sem se tu moral spominjati č. šolskih sester v Mariboru, h katerim hodim maševat že več ko 10 let; zdele so se mi te Sionskim sestrám tudi v tem oziru podobne, ker imajo tu in tam sicer lepa poslopja, pa še tudi precej — dolgov. A kar se tiče mariborskih sester, mi je znano, da

nasprotniki na vse načine hoteli dobiti na svojo stran. Živila slovenska Jarenina!

Iz Marnberga. (Rudeči bratci) ki jim tudi mokrači pravimo, so si mnogo prizadevali, da bi zavirali združenje krščanskih delavcev na Muti in v Marnbergu. Zmerjali so jih za črnuhe in jim predbacivali prijaznost z duhovniki kot veliko napako. Pa vse nič ni pomagalo. Blizu dvesto delavcev je pristopilo delavskemu podpornemu društvu v Marnbergu.

To društvo seveda tudi dvema višjima fužinskim gospodoma ni ugajalo. G. Erber je baje rekel delavcem, da mesečnih 20 krajcarjev, ki jih društu plačujejo delavci, ne bodo nikoli več videli, da bodo drugi od njih debeli postali. Prešmentano pametna glava! Naj bi raje usmiljeni gospod svoje delavce boljše plačal, kakor pa o delavskem društvu kvasil, o katerem nič ne razume, naj bi jih bolj po ceni blago dajal, kakor je to do ustanovitve Zavžitnega društva storil. Koliko usmiljenja ima do delavcev, kaže tudi to, da je velik nasprotnik «Zavžitnega društva» v Marenbergu, pri katerem delavci dobijo boljše blago po nižjih cenah kakor pri g. Erberju. Fužinska gospoda vedno pri delavcih stika in voha, kateri bi bil pri zadružni prodajalnici. Je to lepo? Ali delavec nima pravice in toliko prostosti, da je udakega poštenega društva? Delavec ni suženj, da bi delal kakor neumna živina za tujo torbo, sam bi si še pa ne smel živeža tam kupiti, kjer je ceneji.

Pred kratkim je g. Ungar delavcu Ciglerju delo neki tako-le odpovedal: In vierzeln Tagen kannst du zum Teufel gehen! (V širnjajstih dneh lahko greš k hud . . .!) In res ga je nagnal, ker je ta delavec bil odločen in neustrašen, kadar se je bilo potegovati za pravice delavcev. To skrivnost že lahko razodenemo fužinski gospodi, da se odpuščenemu delavcu zdaj boljše godi. Pa ostali delavci zdaj ne bodo pred Ungarjem in Erberjem kar po trebuhi plazili iz samega straha, da jih odpodi. Mi delaveci imamo še druge višje gospode! Za svoje pravice se bomo potegovali od dne do dne vsi kakor jeden mož in si jih ne damo kratiti in se več zatirati. Tudi stvar Ciglerjeva še ni pri kraju. Zato delavci le neustrašeno naprej! Mi pripoznamo gospodarju njegove pravice, zahtevamo pa tudi svoje. Biti in sodelovati pri «Zavžitnem društvu», tega nam nima nihče pravice zbranjevati. Mi napredujemo, druge je strah!

je bilo neobhodno potrebno zidati hišo za učiteljišče, katero se je ustanovilo vkljubu mnogim zaprekam, ker je vedela vse ovire premagati podjetna prednica Mr. Angelina (sestra priljubljenega pisatelja gosp. kanonika dr. Križaniča in rojakinja prvega slovenskega kardinala goriškega nadškofa Missia). Tudi deklice v jeruzalemskem zavodu pozdravile so nas avstrijske romarje, namreč z lepo pesnijo, katero objavljam v nastopnih kiticah in sicer v obliki, kakor mi jo je blagovoljno priredil gosp. dr. A. Medved.

Kolikokrat Vam hrepeleno
Po krajih svetih je srcé!
Zdaj sveto gledate deželo,
Izpolnjene so Vam želje.

Pozdravljeni v deželi sveti,
Kjer Jordan čul je božji glas,
Kjer Jezus hotel je živeti
In vmrli na križu je za nas!

Tu vsaka Jezusa stopinja
Posvetila je vsako pot;
V deželi tej Vas vse spominja
Njegovih naukov, dobrota.
Kjer romarji Vi zdaj stojite,
Krvni potoke je prelil;
Pilit sred množice srdite
Je «Ecce homo» govoril.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(**Osebne vesti.**) Sodni pristav dr. Jakob Toplak iz Ptuja je postal svetniški tajnik v Ljubljani. Imenovani so sodni pristav v Sevnici Jos. Sterger in sodni pristav v Šmarju pri Jelšah dr. Viljem Janežič svetniškim tajnikom v Mariboru. — Dr. V. Kermavner in Martin Spindler sta imenovana začasnim finančnim koncepistom. — Borzni komisar in ministerski tajnik v finančnem ministerstvu dr. Miroslav Ploj je imenovan sekcijskim svetnikom v istem ministerstvu.

(**Iz sole.**) Trirazrednica v Polzeli ter v trgu Konjicah se razsirita v štirirazrednici.

(**Nemška nestrpnost.**) Tukajšnje pevsko društvo «Maribor» priredi 1. julija t. l. svoj V. obč. zbor, kar natančneje naznanjam med društvenimi novicami. Kaj menite, da je odbor lahko dobil v to svrhu prostorov? Kaj še! V «Narodnem domu» še ni vse dokončano; pri «Gambrinu» Slovencem ne marajo in ne dajo prostorov v tak namen. Odbor se ni skoro vedel več kam obrniti. G. predsednik se je obrnil še do predsedništva «kat. delavskega društva» s prošnjo, da bi to društvo, ki ima lepo dvorano z odrom v hotelu Stadt Wien prepustilo društvu oboje za občni zbor in veselico. Predsedništvo je drage volje, brez zahtevanja kake odškodnine dozvolilo, za kar bodi tu izrečena srčna zahvala. Predsedništvi obračata, krčmar pa obrne. Dvorano, katero plačuje «kat. del. društvo» je za slovensko veselico prepovedal krčmar «Hôtel Stadt Wien», in tako tudi tu ni bilo nič; v hotelu nadvojvoda Ivan tudi iz nekih razlogov niso mogli dovoliti; sedaj pa napravi slovensko društvo občni zbor in veselico z igro, če moreš! Vse pripravljeno, a prostora manjka. Veselica je bila namenjena v čast slovesa marljivega gospoda povodovje Skrbinšeka, ki je prestavljen kot nadsprevodnik v Ljubljano, kateremu se ima društvo mnogo zahvaliti za svoj obstanek ter odbornika g. Skvarča, ki gre v Velenje. — Občni zbor se bo sicer vršil v gostilnici «Zur Mehlgrube» poleg magistrata, pelo se bo pri mizi, a igra in drug vsپored mora odpasti. Slovenci le napravite v Mariboru veselico, če morete. Ostre besede so nam v peresu, a brzdamo se v nadi, da bo v tem pogledu v najkrajšem času nemškutarija dobila odgovor po zobeh, ko bomo imeli veselice in zbole v naših prostorih, kakoršnih niti Nemci nimajo. — Pevskemu društvu pa želimo, da si izbere odbor, kateri bi res požrtvovalno de-

Oglejte si deželo sveto,
Kjer «Ecce homo» se glasi,
Kjer zdaj Vam kliče srce vneto:
Pozdravljeni gorkó Vi vvi!

Smešničar.

Dobro ga je splačal! V Londonu vpraša sodnik pričo: «Ali ste videli, da je zatoženec streljal?»

«Videl ne, pač pa slišal.»

«To ni še dokaz, da je streljal,» jezno zagrimi sodnik, «vsedite se!»

Priča se obrne in glasno zasmeje. Sodnik razjarjen pokliče pričo nazaj in ga roti, zakaj se smeje.

«Kaj ste me videli, da se smejem,» odvrne priča.

«Videl ne, pač pa slišal,» zarohni sodnik.

«To ni še dokaz,» odgovori priča in poškili zvijačno. Vse se zakrohotata, sodnika pa jeza lomi.

Gospod: Rad bi vedel kam sem del ključ od kleti. Pil bi prav za potrebo pol litra vina.

Jurij: (hitro) Nič ne de gospod, če ste ga zgubili, saj imam jaz ponarejen ključ.

loval, da se društvo povzdigne, a ne nazaduje. Pričakujemo poročila za bodoči list.

(**Mariborski nemčurji**) so imeli svoj «Sonnwendfeier» letos v Pekrah in od vina razgrete tolpe teh udeležencev so po noči ob 2 uri in še pozneje proti mestu grede kričale: «Heil und Sieg» ter popevale Bismarckove pesmi. Upamo, da jih bode minulo tudi to navdušenje.

(**Nemci v Mariboru.**) Nek odritosčen tujec piše v sobotni «Marburgerci» o nemškem Mariboru te-le zanimive besede: «Da je Maribor staro nemško mesto, se spozna takoj, ko stopimo iz kolodvorske dvorane. Postreščki in mestni policaji stopajo okrog ter se zabavajo kolikor možno glasno v slovenskem jeziku. Človeku se zdi, kakor da bi prišel v popolnoma slovensko mesto. Policaji so v mestni službi in naši mestni zastopniki so, kakor slišimo, dobri Nemci. Kako se to strinja? — Dragi tujec, to se tako le strinja: Naši mestni zastopniki so res dobrini in navdušeni Nemci, a pristni Nemci niso. V njih žilah se pretaka slovenska kri, ako ne ravno češka, toda nemška kri gotovo ne. In kakor mestni zastopniki tako so tudi mestni prebivalci v Mariboru slovenskega rodu in pokoljenja, samo da se ti ne sramujejo govoriti slovenski. Nemšto v Mariboru je umetno, in ker se vrli postreščki in policeji v Mariboru ne razumejo na take neumne umetnosti, za to se zabavajo med seboj v svojem materinem slovenskem jeziku.

(**Shod slovenskih lesotržcev**) se bo vršil, kakor se je sedaj nepreklicano določilo, v Ljubljani dne 2. julija.

(**Slovenski**) krščansko misleči dijaki prirede dne 13. septembra v Ljubljani shod, ki bo imel strogo znanstven značaj. Na dnevnem redu bodo razgovori o času primernih, novodobnih vprašanjih iz modroсловja, umetnosti, pravoslovja, sociologije, naravoslovja in medicine. Tako je prav, dijaki se naj kažejo s svojo znanostjo!

(**Mokraško bratoljubje**) se je pokazalo med petimi sodrugi na mutskih fužinah. Mokrači se kaj radi ponašajo s svojim bratoljubjem in drug drugemu po shodih celi paradiž obetajo, ako bi prisli do zmage. Pa poznati je treba te ptice, potem se ve, da jim stvar od srca ne gre. Dvema mokračema so trije drugi edine hlače slekli, ker jim nista mogla do zadnjega vinarja svojega dolga poplačati. To ni morda pretirano, ampak resnična mokraška ljubezen, ki nič ne prizanaša. Od takih naj delavci pričakujemo pomoči? To bi bilo res nespatmetno!

(**Sad pijančevanja in surovosti.**) Na Ponikvi je 11. t. m. posestnik Šket, po dom. Pukšar, smrtno ranil svojo ženo. Pil je celo soboto in nedeljo žganje in vino ter se pozno vrnil domov. Vnel se je v hiši prepri in pretep, potem pa je mož bežal za svojo ženo, katera je vsla, njo dohitel zunaj ter nji v nočni tmini z zakrivilenim nožem zavdal strašne rane, eno na desni senci, eno na levih roki. Posebno zadnja rana je bila grozna. Prerezana je bila leva srčna žila. Uboga žena je izgubila toliko krvi, da je v pondeljek sprevidena z vsemi sv. zakramenti za umirajoče, izdahnila dušo. Zločinec je zaprt.

(**Iz Zdol pri Kozjem.**) Pri nas je minoli teden vedno deževalo. Najhujje je bilo zadnjo soboto. Proti poldnevu je prihrula tudi toča ter padala med dežjem blizo eno minoto. Na turšici je naredila precejšnjo škodo. Bistrica in drugi potoki so izstopili ter oblatili senožeti, a marsikje odnesli tudi pokošeno seno.

(**Iz Spodnje Hajdine.**) Razven Mitras-tempelja se sta še našla dva druga tempelja in nekatera poslopja. Starinski izkopač M. Vnuk je izkopal pretekli teden čudno velik zid, nekatere svetilke, peneze in vsakovrstno črepinje starinskih posod.

(**Zmaga v Brežicah!**) Dne 26. t. m. so se vršile volitve za brežiški okrajni zastop iz skupine veleposestva. Dosedaj so imeli v

tej skupini vedno Nemci večino, pri zadnji volitvi pa so zmagali Slovenci. S tem srečnim izidom volitve preide brežiški okrajni zastop v slovenske roke. Slava vrlim volilcem!

(**Slovenski notar v Marenbergu.**) Dne 2. julija nastopi notar iz Žužemberka g. Mat. Bežan svojo novo notarsko službo v Marenbergu.

(**Svarilo!**) Prijatelj nam piše: Nek mlad človek, ki zna popravljati orgle, slabo oblečen, se rad po opravljenem delu klati po fari in dela ljudem največjo nadlego.

(**Iz Celja**) se nam piše: Šolski nadzornik za veronauk na srednjih šolah kanonik mil. gsp. dr. Jožef Pajek je pretečeni ponedeljek nadzoroval naš gimnazij.

(**Iz Ljutomera.**) Č. g. Peter Skuhala je nevarno obolel in se priporoča v molitev. Vlč. gospod dekan Ivan Skuhala se vrača mnogo krepkejši iz Marijinih varov na dom.

(**Nova pošta**) se bo odprla v Laporju s 1. julijem ter imela vsakdanjo zvezo s Slov. Bistroc.

(**Strela je zadela**) in ubila 23. t. m. popoldan na Blagušu župnije sv. Jurija ob Ščavnici pastarico 17letno Franciško Šijanec. Bila je pridna deklina, njene družice so jo v nedeljo potem v beli obleki spremile do hladnega groba, in za njo sv. obhajilo darovale. Ona sama še je le 10 dni prej sprejela sv. zakramente. N. p. v m.! Drugo deklino, ki je zraven pok. France pasla, je strela le nekoliko omamila.

(**Slovenci!**) V čast sv. Cirilu in Metodu, zažgite v predvečer njunega godú, v četrtek dne 6. julija, prav veliko število kresov po vseh naših hribih in gorah. Posebno Slovenci ob meji, pokažite ta večer v dejanju, da še živite zvesti veri in besedi materni. Vzgled sv. bratov, ki sta toliko trpela za svoj narod, pa naj podžiga vse Slovence, da bodo neustrašni v borbi za naše najdražje svetinje in stanovitni do konca, pa bodo zmagali, kot sta slavno zmagala sv. brata v borbi za pravo vero in draga materno besedo!

(**V Jarenini**) imamo sedaj tudi stranko «fortšritlerjev», ki bi radi, če bi le mogli, potopili vse Slovence v žlici vode. Pa še ne gre. Še jih je preveč in trde glave so tudi, ker pri zadnjih volitvah niso hoteli glasovati za «fortšrit». Prav tako. Če našim nasprotnikom toliko tiče Slovenci v želodcu, pa naj rajši napravijo, «fortšrit» nekam med Nemce, sicer se bo batiti za njihovo zdravje.

(**Gliha vkup štrija**) velja tudi o jareninskih fortšritlerjih. Pred volitvami so po občini že celi čas nemir delal in trosili svojo omiko, sedaj pa, ko so dobili poštano pod nos, pa razbijajo in tožijo o klerikalni zmagi po «Marburgerci» in «Tagespošti». Ta dva časnika jim iz srca radi privoščimo. Naj imajo tudi svoje veselje!

(**Ptujsko okrajno sodišče**) je imelo dosedaj samo enega adjunkta, kateri je slovenščine popolnoma zmožen, namreč dr. Toplaka. Namesto pa da bi doposlali v Ptuj se jednega takega adjunkta, so odzvali še tega ter ga nastavili v Ljubljano. V Ptiju delujejo sedaj le adjunkti, ki govorijo slabo slovenski in katerih tudi ljudstvo ne razume dobro. Tako se godi po naših spodnještajarskih sodiščih! Slovenska posest se nikjer ne varuje!

(**Nemška vadnica.**) Druga nemška vadnica za slovenske občne ljudske šole, spisala H. Schreiner in dr. Bezjak, je izšla v zalogi c. kr. šolskih knjig ter se dobiva takoj za 1 K. Ministerstvo je dovolilo, da se rabi pri pouku. Zopet jedna knjiga več za germaniziranje slovenske dece!

(**Bismarkov trg v Gradcu.**) Prostor okrog Auerspergovega vodnjaka v Gradcu bo odslej nosil ime velikega sovražnika Avstrije, Bismarca. Tako je sklenil graški mestni svet. Tudi poštene Nemce je sram takih velikonemških komedij.

(**Premovanje konj na Štajarskem**) bode 5. julija v Hartbergu, 6. julija v Fehringu, 8. julija v Radgoni, 10. julija v Ljutomeru, 11. julija v Ptaju, 14. julija v Celju,

15. v Mozirju, 17. v Brežicah itd. Razdeljenih bode 18.070 kron v srebru, 133 srebernih svetinj, in več častnih priznanj.

(**Utopil se je.**) V Ljubljancico skočil je menda 28 let stari brezposelní ključavničarski pomočnik Valentin Teršek s Sladke gore v celjskem okraju. V pondeljek dne 26. t. m. zjutraj so slišali pred prisilno delavnico obupno jokanje malega stoprav 5 let starega dekleta — hčerke Valentina Teršeka, katera je pripovedovala, da je mati z jedno hčerko v bolnici, ona pa je z očetom hodila po noči okoli. Ko sta prišla do prisilne delavnice, jo je oče zapustil in je šel pri mostiču v vodo in najbrže utonil. Deklica je vedela neki natančno pokazati prostor, kjer je izgubila očeta.

Iz drugih krajev.

(**Novo francosko ministerstvo**) je sestavil odvetnik Waldeck-Rousseau. V ministerstvu sedita tudi dva socialista. Bomo videli, ali bosta sedaj dala delavcem vse, kar jim obetajo socialistični govorniki. Dvomimo!

(**Papežev nuncij Taliani**) je bolan. Zadel ga je v torek mrtvoud, da ni mogel govoriti in se mu je tudi zmedlo. A sedaj je že zopet pri zavesti in zopet more govoriti. Smrtne nevarnosti ni več.

(**Kardinal grof Schönborn.**) Praški knezonadškof kardinal Franc grof Schönborn je dne 26. junija umrl v Falkenau, kjer je birmoval. Pri birmovanju se je prehladil, dobil pljučnico, ki mu je končala življenje. Pokop bo 29. junija v Pragi.

Društvene zadeve.

(**Bralno in pevsko društvo Maribor**) priredi v soboto dne 1. julija t. l. v prostorih gostilnice «Zur Mehlgrube» vhod iz magistratove ulice ob $\frac{1}{2}$ 8 uri zvečer svoj V. občni zbor s sledečim vsporedom: a) Nagovor predsednika. b) Poročilo tajnika in blagajnika. c) Volitev novega obora in dveh računskeh preglednikov. d) Razni nasveti. Po zborovanju domača zabava s petjem v proslavo slovesa g. pevovodja Skrbinščeka in g. Skvarča odbornika, ki se preselita kot nadšprevodnika prvi v Ljubljano, drugi v Velenje. Odbor.

(**Vabilo.**) Vsi rodoljubi od blizu in daleč se vabijo na politični shod, kateri bo v nedeljo 2. jul. popoldne ob 3. uri pri gospodru Sturm v Ivanjicah v gornjeradgonskem okraju.

(**Ustanovitev katoliškega političnega društva**) za okraj Sv. Lenart v Slov. gor. se je vkljub zelo neugodnemu vremenu dobro obnesla. Veliko odličnih kmetov je pazljivo poslušalo govornike. Predsednikom je bil enoglasno izvoljen preč. g. dekan J. Jurčič. Natančneje poročilo sledi.

(**V Rečici ob Savinji**) so 25. t. m. ustanovili ljudsko hranilnico in posojilnico po Raiffeisenu, katera bo krepka opora kmetijskemu društvu. V odboru so najodličnejši posestniki, da jim lahko vsakdo zaupa svoje novce, a to tem bolj, ker kažejo denarni zavodi te vrste povsod najboljše uspehe. Čistega dobička so deležni vsi udje, pristopijo pa lahko oni, ki prebivajo v gornjegrajskem sodnem okraju in vplačajo najmanj 5 kron.

(**Družbi svet. Cirila in Metoda**) v Ljubljani so poslali: Podružnica za Vuhred-marenberški okraj po č. g. župniku Josipu Černku 6 gld. 58 kr. — Po g. M. Senčarju nabranih 10 gld., katere je pri raznih prilikah zložilo veselo omizje jugoslovenskega dijaškega društva «Šumadija» v Pragi. — Podružnica za Ruše in okolico po prvomestnici g. Emi Gorišek 100 gld. — Gsp. Bonač, založnik svinčnikov družbe «sv. Cirila in Metoda» v Ljubljani, je poklonil družbi od svinčnikov 25 gld. Gospod Bonač je naročil izvrstnih Cirilskih svinčnikov, katere toplo priporočamo vsem Slovencem. Ob jednem se uljudno vabijo podružnice družbe svetega Cirila in Metoda, ki še niso poslale letošnjih doneskov, da naj se isti pobero o godu zavetnikov naše družbe.

(**Kmečko bralno društvo na Ponikvi**) priredi v nedeljo 2. julija v gostilni «pri

Knezu» zborovanje in veselico s petjem. — Zborovalo se bode črez važne društvene zadeve, zategadel vabimo k obilni udeležbi vse ude, vse domače, posebno kmete in posestnike, pa tudi vsem drugim prijateljskim gostom kličemo iz srca: «Dobro nam došli!» Odbor.

(**Pomagajte graškim Slovencem!**) Po dolgi borbi osnovali so si slovenski obrtniki, delavci in dijaki sredi «velenemškega» Gradca slovensko izobraževalno društvo «Naprej». Namen društva je obvarovati ondotne Slovence germanizacije in demoralizacije. Število članov veselo narašča, a kljub temu je vzdrževanje društva v skrajno nam neprijaznem mestu združeno z ogromnimi žrtvami. Gre se pa za ohranitev graškega Slovenstva, ki je bilo do ustanovitve «Naprej» a popolnoma zapuščeno in od domovine odtrgano, gre se tudi za slovensko čast, ki nam veleva, da slovensko društvo sred nemške trdnjave pripravimo do največjega razcvita. «Naša straža» torej prosi Slovence blagih darov za novo slovensko postojanko. Vsak denarni ali književni dar je dobradošel. Slovenke in Slovenci — pomagajte! Naslov društva je: «Naprej», Gradec, Burgergasse štev. 18/I.

(**Veselico**) na čast Sv. Cirila in Metoda priredi, kakor prejšnja leta v Poljčanah go stilničar Fr. Gajšek dne 9. julija popoludne ob 3 uri. Vspored: Godba in petje.

(**Ciril - Metodovo slavnost**) priredi kmečko bralno društvo v Jarenini v nedeljo dne 9. julija, ki obeta biti lepa kot prejšnja leta. Vspored prihodnjič.

(**Kmetijsko bralno društvo**) v Krčevini pri Ptui priredi dne 9. julija t. l. v go stilni g. Gregoreca narodno veselico z mno govrshtnim vsporedom. Začetek ob 4 uri popoludne. Ob slabem vremenu se vrši veselica drugo nedeljo. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

(**Bralno društvo pri Sv. Marjeti**) niže Ptuja ima v nedeljo 9. julija veselico z deklamacijo, govorom in petjem v proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Ta dan bo prvokrat nastopil domači pevski zbor «bralnega društva.» K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(**Gospodarsko bralno društvo v Kozjem**) priredi dne 6. julija t. j. na predvečer praznika slov. blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, ljudsko veselico z godbo in petjem v Mirjem pri Kozjem. Začetek koncerta točno ob 4. popoludne. Zvečer ravno tam velikansk kres. Vse prijatelje in dobrotnike društva tem potom vabi najljudnejše odbor. — Vrli kmetje kozjanske župnije! Pokažite ta dan, da Vam res bije srce za našo sv. vero in za dom, za kero in za ktere sta se sveta brata toliko trudila, toliko žrtvovala! Žrtvujte tudi Vi radovoljnega srca teh par uric spominu na blago požrtvovalnost sv. apostolov slovanskih! Priskrbite vsak doma kres in pridite vsi s svojimi družinicami k skupnemu kresu v Mirje! Naj Vam bo praznik sv. Cirila in Metoda res pravi naroden praznik! Ako bi bilo 6. julija neugodno vreme, vrši se slavnost nedeljo potem t. j. 9. julija v prostorih g. Guček-a v Kozjem.

Gospodarske stvari.

Grozdni sukač ali kiseljak.

Leta 1896 in 1897 bilo je mnogo vinogradnih okolišev Spodnje Avstrije po nekem škodljivcu napadenih in deloma tudi zelo poškodovanih; imenuje se ta škodljivec «enos-pasasti grozdni sukač» — tudi «kiseljak» (latinski Tortrix — ali Conchylis ambigua) nazvan.

Gosenica tega mrčesa, katero ljudstvo navadno «črv» imenuje, — zapreda spomladi trsno cvetje (od katerega živi), a proti jeseni navrta jagode, ki ostanejo vsled tega trde in kisle, ter ob deževnem vremenu gnijajo. Po-

končevanje tega, na Nemškem, ob Renu, na južnem Tirolskem in tudi drugod zelo razširjenega mrčesa je težavno in omejeno na nekatere protisredstva, ki so žitju te žuželke primerna. Imenovan škodljivec je tem nevarnejši, ker zaplodi dvakrat v enem poletju gosenice, ter dvakrat bube in metulje.

Prvi, rujavo-rumeni, na prednjih krilih z rujavim, prečnim pasom zaznamovan, 7 do 8 milimetrov dolg metulj je opaziti početkom do sred meseca maja. — Z razpetimi krili meri 12 do 14 milimetrov; ta metulj zaleže 20 do 30 svetlih jajec na mladi grozni zarod. — Za malo časa — v 10 do 14 dnevih — izvalijo se iz teh jajčic male gosenčice, katere cvet zapredejo in požrejo.

Jeden «črv» (gosenica) potrebuje 2 do 3 cvete za živež; na enem trsu najdemo mnogočrat po 8 do 10 gosenic. Koliko tu ostane, presodi lahko vsak sam! Gosenice (črvi) so male (blizu 10 milimetrov ali pol palca dolge), ter zamazano-mesene barve; glava jim je skoro popolnoma črna.

Metulje moramo skrbno zalezovati; ako se rano zjutraj tolče ob trsje, vzleti ta, svetlobe se boječa veša, vsede se pa po kratkem vzletu dremotna zopet na zemljo, kjer jo lahko pohodimo.

Gosenice moremo zelo uspešno zatiravati, ako jih:

1. poiščemo z zobotrebilnikom podobnimi lesenimi bodali,
2. ako jih zmečkamo s prsti in
3. če jih usmrtilo s strupenimi tekocinami.

V slednje omenjeno svrho je najbolj pripravno Dufourjevo sredstvo, katero sestoji iz: 1 in pol kg. mrčesnega praška (imenujejo ga «perzijski prašek», dasi prihaja večjidel iz Dalmacije) in 3 kg. mazljivega (črnega) mila («žajfe»).

Milo se raztopi v 10 litrih vrele vode, ter se mu, ko se je ta tekočina ohladila, vmeša mrčesni prašek, a za nekaj časa razredči se smes z vodo na 100 litrov.

Pri poskušnjah, ki so se vrstile v c. kr. poskušnem vinogradu v Klosterneuburgu na Spodnje-Avstrijskem, pokazalo je to sredstvo zelo dober učinek; — ono je priprosto glede priprave, ter se sme zatorej posebno pporočati. En oral poškropiti stane 12 do 15 gld.

Po tem, koliko ima trs grozdekov, oziroma po načinu trsne vzgoje, potrebuje se za temeljito škropljenje grozdjev za oral 2 in pol do 3 in pol hektolitrov tekočine (250 do 350 litrov.) (Konec prih.)

Loterijne številke.

Gradec 24. junija 1899: 76, 67, 50, 28, 20
Dunaj > > > 65, 25, 26, 84, 64

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Isčejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro placi prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo adreso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pismeno naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molnji kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po izsrečjanju objavili v „Slov. Gosp.“)

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovoslednih tkanih, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalačatelj) v Zürichu.

Postranski zasluzek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, delojubnim in stalno naseljenim osebam sè prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste.

Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Razglas!

Okr. hranilnica v Rogatcu

obrestuje od 1. januarija 1899 naprej vse hranilne vloge s $4\frac{1}{2}\%$ in jemlje zato od vseh hipotekarnih posojil po $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Omenjena hranilnica prevzame, kakor do sedaj, plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog.

Okrajna hranilnica v Rogatcu, dne 8. junija 1899.

Načelnik ravnateljstva:

Franc Strafella,

c. kr. notar.

3-3

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedeneca
v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo **nagrobnih spomenikov**. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramora, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

20

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za bolestnike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.**

Najboljše kose in srpe

po najnižji ceni se dobijo pri **Štefanu Kaufmannu**, železni stacunar v Radgoni.

6-6

Delavno dekle

ki zna nekoliko šivati, sprejme se v nekej večji trgovini žita in žganja. — Naslov se izve v knjigarni **W. Blankeja v Ptuju**. — Želi se spričevala na vpogled.

2-3

Ženjen orglav. in mežnar

z dobrim spričevalom, išče službe, skupno ali posamezno, kjer bi lahko imel malo trgovino. Več pove uprav. „Sl. Gosp.“ 3-3

„Naša Straža“

Usnjarski mojster

z malo gotovino
bi se lahko
naselil
v večjem trgu na slovenskem Štajarskem na zelo
ugodnem mestu.

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa pri-
lika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spodnjem Štajarskem,
kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnost.

V ravno tem kraju se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska gostilnica v najem; gostilna je tako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice. 5-5

Kdor želi kaj natančneje izvedeti, naj se obrne do „Naše straže“ v Ljubljani.

Kdor še vedno ni ud «Naše straže» naj pristopi; udnina znaša 1 K. na leto, ustanovnina pa 50 K. —

„Antiperonospora“ Numa Dupuy-jeva & drug., DUNAJ, 61, Windmühlgasse 33

se lahko raztopi, lahko prevaža, ima enako moč, kakor galica mešana z apnom, a je mnogo cenejša, ne maši nikdar luknjic na škropivnicah. Zavoj za 1 hktl. hladne vode stane 30 kr. — Cenilnik gratis in franko.

Glavno skladišče v Mariboru pri F. P. Holasek, v Ptaju pri bratih Mauretter, v Ljutomeru pri A. Huber, trgovcu z železom, v Radgoni pri Lud. Kiss, v Celju 5-6 pri Jos. Matai.

Primerna birmska darila!

Molitvenike

v obeh deželnih jezikih, različno vezane, od 25 kr. naprej
priporoča v mnogobrojni izbiri 6-6

A. Platzer,

trgovec s papirjem, pisalnim orodjem, z molitveniki in šolskimi knjigami. — V Mariboru, Gosposka ulica št. 3.

Na prodaj!

Posestvo, lepa hiša s 3 sobami, kuhinja, velika klet, hlevi za krave in svinje, do 5 oralov zemlje, lep sadonosnik, blizu železne postaje. Prodaja se prostovoljno. Več se izve pri upravi tega lista. 3-3

KUVERTE

s firmo pripravča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Soliden kočijaž

z mesečno plačo 10 gld. se sprejme pri Mariji Lepoša, na Bregu pri Ptaju. 2-2

Učenec zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovini z mešanim blagom. Kranjci imajo prednost. **Jos. Petritsch**, trgovec, pošta Strigova-Stridó. 2-2

Venček cerkvenih pesmi za šolarje

je sedaj izšel v VI. popravljenem natisu. Komad velja 10 kr., 50 komadov za 4 gld., 100 komadov 6 gld. 80 kr. proti predplači.

Poština za komad 2 kr., za 50 in 100 komadov 15 kr. Naročuje se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Opomba. Pripravlja se tudi izdaja s sekircami, t. j. spremljevanjem za organiste.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celji
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

specerijskega blaga
po tako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, in jih bom dobro plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Vzamem tudi se fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristne čebelno-vložene sveče v zalogi.

Prodam 10 vagonov krompirja za seme. Rožnega (Rosen) in belega. — Pristno čisto detelno seme a kg. 60 kr.

Z velespoštovanjem 5-

Anton P. Kolenc.
„Pri dobrem pastirji!“

Razpis!

«Hranilno in posojilno društvo v Ptaju,» registr. zadruga razpisuje s tem službe:

- I. knjigovodje,
- II. praktikanta, oziroma pomognega uradnika.

Glede prve službe se zahteva, da ima prosilec spričevala trgovinske akademije sli vsaj trgovinske šole, da je prosilec že delj časa služboval pri kaki posojilnici ali hranilnici ter da je več slovenskega jezika v besedi in pisavi.

Prva plača znaša 1200 gold. na leto in se služba lahko takoj nastopi. Glede druge službe se zahteva, da je prosilec z dobrim uspehom zvršil trgovinsko šolo ali vsaj spod. gimnazijo, spodnjo realko ali obrtno šolo. Plača po dogovoru.

Obe službi ste razpisani do

15. julija 1899.

ter se imajo prošnje s potrebnimi spričevali vred poslati ravnateljstvu zadruge. 2-3

Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1·20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. **Past za ščurke** (grile), „Eclipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gld. 1·20. Povsod najboljši vspehi. Se posilja proti poštnim povzetjem. 8-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Išče se malo

posestvo z stanovanjem, v bližini cerkve v najem ali na prodaj. Naslov se izvira pri uprav. „Slov. Gosp.“ 3-3

Za vinorejce!

Koristna knjižica o načinu, kako se uspešno obraniti 4-8

peronospore ali strupene rose se dobi pri nje pisatelju. Velja 12 kr., s pošto 14 kr. Pri večjem naročilu popust.

Anton Kosi,
učitelj v Središču na Štajarsk.

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baladine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse druge obleke.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domača tvrdko ter ne uvažujejo tujh tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 42-52

Ana Hofbauer,
imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfeve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Trnkóczy

v Ljubljani (Kranjsko)
priporoča naslednja, dobro preskušena zdravila:

Štedljivim gospodinjam, dojenčkom, otrokom, nervoznim, rekonvalescentnim, slabotnim, tistim, ki trpijo vsled pomanjkanja krvi in bledice, vsakemu bolniku, sploh vsakemu se priporoča mesto slabe, razburjajoče kave in ruskega čaja **dr. pl. Trnkóczyjev kakao-sladni čaj** kot okusno, redilno, zdravo in ceno živilo. Zavoj ($\frac{1}{4}$ kile vsebine) 20 kr., 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 1 tucat 2 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., zamotek 1 gld. 5 kr., pet zamotkov 4 gld. 75 kr.

Pocukrene krogljice. 1 škatulja 40 kr., 3 škatulje 1 gld.

Varstvena znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvarljivim vapnenim železom, utiša kašlj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašlj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., pol tucata 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kol bol utešujoče, ublažuje drgnenje za kriz, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo izoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpnjenje kože,

žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopicom bolečino namaže. Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

Varstvena znamka.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnena na ohranjanje zdrave in krepke živine, opozarjam jih posebno na naše dijetetične redilne preparate za živino.

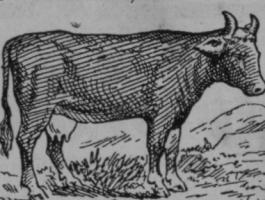
2 - 12

Dokt. pl. Trnkóczya

redilni prašek za notranjo rabi pri kravah in konjih. Že skoro 50 let z najboljšim uspehom v rabi, kadar živina noče žreti, za zboljšanje mleka. Zamotek z navodom kako se more rabiti 50 kr., 5 omotov 2 gld.

Prašičji

redilni, krmilni prah. Varstveno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za znotranjo rabi, služi za tvorbo mesa in tolše. 1 zamotek 25 kr., 5 omotov samo 1 gld.

Varstvena znamka.

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za vporabljjanje:

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen pouk za cerkvene služebnike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

— Drugi popravljeni natis, 160 strani. —

Velja 40 kr., po pošti 43 kr. —

Najceneje se dobiva v tej lekarji pri naročilih po pošti, ter se od tu pošilja koj celo samo en komad.

Svoji k svojim!

Ivan Rebek,
stavbeni in umetni ključavničar
v Celju,

Polske ulice, štv. 14. v lastni hiši.

Priporočam se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za napravo vsakovrstnih del, spadajočih v mojo stroko, n. pr. napeljavo vodovodov in strelovodov, hišnih telegrafov in telefonov, za napravo štedilnih ognjišč vsake velikosti in kakovosti. Izdelujem nagrobne, predaltarske, vrfne in druge železne ograje, kakor tudi vrata, navadna kakor umetna dela.

Priporočam tudi svoje na **stroj pletene mreže** za ograjenje vrtov ali dvorišč, kakor tudi v varstvo velikih steklenih oken n. pr. pri cerkvah itd. itd. vse po najnižji ceni.

12 - 12

Načrti in proračuni brezplačno.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck.

21

Razglas.

Na štaj. deželnih sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bo z začetkom šolskega leta 1899 in 1900 t. j. s 15. septembrom t. l. oddalo 5 popolnih deželnih štipendij in ene pol.

Prošnjiki teh štipendij morajo biti najmanj 16 let stari in naj svoje nekolekovane prošnje na deželni odbor, opremljene s krstnim listom, domovnico, s spričevali o nastavljenih kozah, o zdravju in o ubožnosti, vsaj do 15. julija t. l. osebno izročijo ravnateljstvu sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Deželni štipendisti se morajo s pravnoveljavnim reverzem zavezati, da bodo po izvršeni vinarski šoli in oziroma po končani vojaški službi 3 leta na Štajarskem opravljali deželno službo, ali pa, če bodo v službi zunaj dežele, da za vsako teh let plačajo po 100 gl. (100 gold. a. v.) v deželno blagajnico pri ravnateljstvu vinarske šole.

V Gradcu, mes. junija 1899.

Štaj. deželni odbor.

Sejem!

Dne 2. julija vsakega leta je na Ptujski gori velik živinski in kramarski sejem, ker je pa letos 2. julija nedelja bode živinski sejem v soboto 1. julija, kramarski pa v nedeljo 2. julija. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo.

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetljavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovič naslednikov R. Strassmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

21-26

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Herti**, posestnik gradišče Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naturni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabočkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.**

24-50

Slikarski in

Krčmar

za zimske čas lahko rokodelec se sprejme v jamsko gostilnico v Hudiluknji od 15. julija t. l. Ponudniki naj se nemudoma oglašajo pri lastniku «Ivan Vivod».

se takoj sprejmejo pri **Fran Kolarju**

Maribor, Viktringhofgasse 23.

3-3